

ONDRUSKA

**Ruuskanen-Ruuska sukuseuran
sukuviesti 31
tammikuu 2017**

Sukuseuramme tunnus on rauhoitettu rihipetäjä, joka kasvaa Siilinjärven Kuuslahdessa Rannan Asikkalan pellolla.

Lehtemme on saanut nimensä sukunimemme lähtökohtana olevasta nimestä Andreas, jonka toinen muoto on Ondrei, Ondruska. Tästä muotoutuivat vähitellen Ruska, Druska ja Ruskain sekä vuosisatojen aikana Ruuskanen ja Ruuska.

Ondruska 31, tammikuu 2017

Lyhyesti	2
Pääkirjoitus	3
Tavataan Tanhuvaarassa	4
Sukutarinoita keräämään	5
Tullaan tutuiksi	7
Ville Ruuskan jälkipolvi sukujuhlakokouksessa	8
Herääminen – tarina ihmisestä, joka väsyi jaksamaan	10
Savon mehtärosvoen jälillä	13
Seitsemässä päivässä Vladivostokiin	14

Lehtitoimikunta: Raija Peltola [raijahpeltola\(at\)gmail.com](mailto:raijahpeltola(at)gmail.com), Markku Ruuskanen [markkuj.ruuskanen\(at\)kolumbus.fi](mailto:markkuj.ruuskanen(at)kolumbus.fi), Veli-Pekka Ruuskanen [vpruuskanen\(at\)outlook.com](mailto:vpruuskanen(at)outlook.com) ja Marita Nygrén [marita.nygren\(at\)gmail.com](mailto:marita.nygren(at)gmail.com)
Ondruskaan osoitetut jutut osoitteeseen: [ondruska.sukuviesti\(at\)gmail.com](mailto:ondruska.sukuviesti(at)gmail.com)

Kaikenlaiset tarinat, piirustukset, kuvat ja muistelot lehden lukijoilta, myös siltä nuorimmalta sukupolvelta, ovat tervetulleita lehdessä julkaistavaksi. Mikäli et halua, että juttu julkaistaan kotisivujen nettiversiossa, ilmoita asiasta Marita Nygrénille [marita.nygren\(at\)gmail.com](mailto:marita.nygren(at)gmail.com) artikkelin poistamiseksi.

Jäsenasiat ja osoitteenmuutokset: [vpruuskanen\(at\)outlook.com](mailto:vpruuskanen(at)outlook.com)

Lyhyesti

Kansikuva:

Kari Kolan Suomi 100 vuotta -avajaisiin valmistunut valoteos Töölönlahden rannalla 31.12.2016 – 1.1.2017.

Tämän valoteoksen myötä sukulehtemme Ondruska haluaa toivottaa lukijoilleen oikein hyvää ja valoisaa alkanutta itsenäisyytemme juhluvuotta 2017!

Viime syksynä julistettiin Ruuskanen-Ruuska sukuseuran apurahat haettaviksi. Hakemukset tulee olla perillä 28.2.2017. Tarkemmat tiedot löytyvät lehdestä Ondruska 30 sekä seuran kotisivuilta.

Viime kesän sukukokoukseen palataan vielä muutaman artikkelin myötä. Marjatta Vesterinen kertoo kokemuksistaan työstäessään kirjaa Kiuru-

veden Ruuskista ja sukukokoustuttuja tavataan tässäkin lehdessä. Risteilyllä pidetyn tietokilpailun voittajille palkintona oli palstatilaa Ondruskassa, joten nyt saamme lukea heidän tarinansa.

Kesän 2016 sukukokousyleisöä viihdytti esityksillään muusikko Maija Ruuskanen, jonka säveltämä ooppera ”Herääminen” esitellään lehdessämme.

Lehden ilmestymisen jälkeen, helmikuun alkupuolella tulevat jäsenmaksulomakkeet erikseen postitse. Muistathan maksaa jäsenmaksusi eräpäivään mennessä ja käyttää **viitenumeroa** jäsenmaksua maksaessasi!

Kiitokset Seppo Ruuskaselle, Marjatta Vesteriselle ja Elina Ruuskan ryhmälle tähän lehteen toimittamista jutuista sekä Sirkka Väättäiselle runosta!

Puheenjohtajan kynästä

Sukuseuramme aloittaa toista vuosikymmentään, ja synnyinmaamme Suomi täyttää tänä vuonna sata vuotta. Kuluneiden sadan vuoden aikana Suomi on kehittynyt itsenäisenä valtiona ja ihmisten elinympäristönä aina vain kiihtyvällä tahdilla. Moni asia on 1900-luvun alkuun verrattuna aivan uutta kuten esimerkiksi tietotekniikka ja sen käyttö mitä erilaisemmissa yhteyksissä. Jotkut asiat ovat vain muuttaneet muotoaan mutta pysyneet perusteeltaan samoina. Tästä esimerkkinä voin mainita hyvin yleiset pätkätyösuhteet, joista lehdissä kirjoitetaan varsin uutena ja ennenkuulumattomana ilmiönä. Sehän ei nyt mitään uutta ole, sillä varsin suuri osa ihmisistä sai toimentulonsa maalaisympäristössä tarjolla olevista sesonkiluonteisista töistä, kuten viljankorjuusta, puinneista ja halon hakkuusta. Näiden ihmisten ammatti oli itsellinen eli loinen ja he usein asuivat toisten ihmisten nurkissa ja saunakamareissa.

Suomi 100-vuotta teemaan liittyen olen käynyt läpi Sukuseurojen Keskusliiton kirjastossa ja omassa kirjahyllyssäni olevia sukukirjoja. Tarkoitukseni oli selvittää, kuinka itsenäistymisen vaikeita aikoja on käsitelty erilaisissa sukukirjoissa. Uudemmissa sukukirjoissa tekstiosuuksia on aiempaa enemmän, ja niistä sain tehtyä yhteenvetoa aiheen käsittelystä. Varsin paljon aiheen käsittely riippui siitäkkin, missä päin maata sukua on eniten asunut, sillä Etelä-Suomen taistelualueilla mielipiteet kärjistyivät huomattavasti Itä- ja

Pohjois-Suomeen verrattuna. Lopputulemaksi muodostui, että itsenäistymisen ja sitä seuranneen kansalaissodan eli sisällissodan aikoja käsiteltiin sukukirjoissa varsin maltillisesti eikä suurempia ylilyöntejä tästä vaikeasta aiheesta tullut vastaan.

Tässä lehdessämme saamme lukea ensimmäisen osan hallituksen jäsenemme Seppo Ruuskasen seikkailusta suurella Venäjänmaalla, kun hän matkusti erään seurueen mukana halki Siperian aina Vladivostokiin asti. Tämä matka on varmaankin ollut monen haaveissa, mutta Seppohan sen toteutti ja siitä voimme lukea mielenkiintoisen jutun valokuvineen.

Sukuseuramme kunniajäsen keihäänheittäjä Antti Ruuskanen on kutsunut seuramme tutustumaan hänen harjoitusympäristöönsä Savonlinnan Tanhuvaaran Urheiluopistoon tulevan heinäkuun puolivälissä. Asiasta on lisätietoa lehdessämme ja ilmoittautumisaika kestää helmikuulle asti. Sen jälkeen meidän pitää vahvistaa tulomme Tanhuvaaraan, minkä vuoksi tarvitsemme riittävän määrän mukaan lähtijöitä. Ilmoittautuminen ei edellytä seuran jäsenyyttä. Tervetuloa mukaan vapaamuotoiseen liikuntatapahtumaan, johon pyritään järjestämään ohjelmaa kaikenikäisille!

Markku Ruuskanen

Hallituksen puheenjohtaja

Tavataan Tanhuvaarassa

LIIKUNTAPÄIVÄ TANHUVAARASSA

Sukukokousten yhteydessä on toivottu mahdollisuutta vapaamuotoisempaan seurusteluun sukuun kuuluvien kesken. Nyt tällaiseen olisi mahdollisuus sillä lauantaina **15.07.2017** järjestetään seurustelu- ja liikuntapäivä paikkana Savonlinnan Urheiluopisto Tanhuvaara.

Tanhuvaaran urheiluopiston juuret ovat Viipurissa, missä opisto aloitti toimintansa vuonna 1919 Pappilanniemessä Viipurinlahden rannalla. Viipurissa opiston rakennukset paloivat vuonna 1940. Opiston toiminta jatkui kymmenen vuoden kuluttua opiston nykyisellä paikalla noin 15 kilometrin päässä Savonlinnan keskustasta Uiton salmen rannalla.

Nyt Tanhuvaara on monipuolinen liikunnallinen koulutus- ja vapaa-ajankeskus, missä järjestetään erilaisia liikunnallisia kursseja ja koulutus-tapahtumia. Opisto toimii myös koulutuskeskuksena, mistä valmistuu liikunnallisten alojen ammattilaisia ja se on yksi Suomen huippu-urheilun valmennuskeskuksista.

Kuva: www.tanhuvaara.fi

Tanhuvaara on myös keskeinen kunnonluonti-paikka keihäänheittäjämestarillemme Antti Ruuskaselle. Antin valmentaja Jarmo Härkönen toimii Tanhuvaaran valmennuskeskuspäällikkönä. Antti ja Jarmo ovat mukana päivillä.

"Antti Ruuskanen valmentajansa Jarmo Hirvosen kanssa toivottavat liikuntapäivään osallistujat tervetulleeksi Tanhuvaaraan perehtymään keihäänheiton saloihin"

Kuva: Tapio Nevalainen

Päivän ajankohta: lauantai 15.07.2017

Päivän ohjelma:

- Kello 10.00 Ilmottautuminen, Tanhuvaaran ja päivän ohjelman esittely
11.00 Lounas
12.00-14.00 Valituista lajeista ohjattua toimintaa. Tanhuvaaran ammattilaisten ohjauksessa
14.00-14.30 Päiväkahvi
14.30-15.30 Antin ja Jarmon keihäskoulu
15.30-17.00 Ohjattu toiminta jatkuu
17.00 Päivällinen ja päivän päätös

Päivän hinta: Aikuiset 45 €
Lapset: 5-12 -vuotiaat 34 €
alle 4 -vuotiaat ilmaiseksi

Majoitus

Pidempää oleskelua varten Tanhuvaarassa on mahdollisuus myös majoittua. Opistoalueella on mahdollisuus majoittua hotelli- tai opistotasoi-soisiin asuntoihin. Opistotasoiseen majoitukseen kuuluu buffetaamiainen sekä kuntosalin ja Sport Spa-kylpylän vapaa käyttö. Myös muut opiston palvelut kuten ravintola ovat käytettävissä.

Alueella voi majoittua myös asuntovaunulla, jota varten on oma alue.

Majoituksen hoitaa kukin itse. Majoitusta voi tiedustella ja varata opistolta www.tanhuvaara.fi

puh. 015 582 0000

e-mail: info(at)[tanhuvaara.fi](mailto:info@tanhuvaara.fi)

Huom! Päivä järjestetään jos osallistujia ilmoittautuu ilmoittautumisaikana riittävä määrä.

Sitovat ilmoittautumiset 15.02.2017 mennessä

Markku Ruuskanen puh. 050-572 9534
markkuj.ruuskanen(at)kolumbus.fi

tai Seppo Ruuskanen 0400-770323
seppoj.ruuskanen(at)phnet.fi

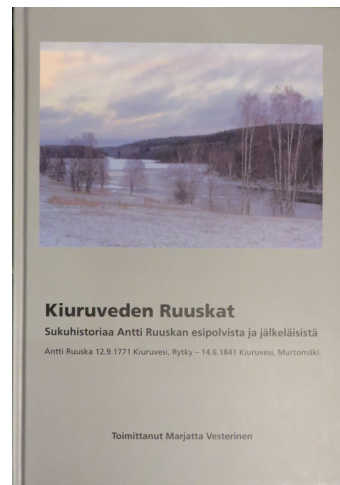
1967 asuntolaksi valmistunut Pyöreä Tornii.

Kuva: www.tanhuvaara.fi

Seppo Ruuskanen

Sukutarinoita keräämään

Olen sitä sukupolvea, joka muutti maalta kaupunkiin. Vanhempani ja useimmat heidän sisaruksistaan jäivät synnyinsijoilleen. Kaupunkiin, satojen kilometrien päähän kotoa muuttaneiden elämäntapaan liittyi uudella paikkakunnalla ”ruuhkavuodet” eli työn ja perhe-elämän yhteensovittaminen. Tuohon aikaan en ehtinyt miettiä, kuka olen ja mistä tulen. Niillä avuilla, mitä olin kotoa saanut, piti vain selvittää uudessa ympäristössä uusien haasteiden parissa. En tavannut setäni enkä tätieni ja enojeni tai serkkujeni perheitä vuosikausiin. 1970-luvulla ei ollut tapana järjestää isoja häitä tai muita perhejuhlia, joihin olisi kaikki serkut kutsuttu. Ja sitä paitsi, kun sisarusia on paljon, jo sisarusten perheenjäsenten yhteenlaskettu lukumäärä perhejuhlissa on mittava!

Kiuruveden Ruuskat; Sukuhistoriaa Antti Ruuskan esipolvista ja jälkeläisistä; toim. Marjatta Vesterinen

Millainen on sukuni?

Jäätyäni eläkkeelle aloin ”kelata” elämäni. Kokosin pienen sukukirjan vuonna 1771 syntyneen Antti Ruuskan esipolvista ja jälkeläisistä. Keräsin siihen ammatteja, joihin sukuun kuuluneet ovat hakeutuneet tai ajautuneet asutuskeskuksissa. 1950- ja 1960-luvuilla elettiin aikaa, jolloin käytiin joko kansa-

ja kansalaiskoulua tai maksullista oppikoulua. Havaittiin, että useimmiten kaupunkiin muuttettiin ”kansakoulupohjalta” ja että sukuni on hyvin työteliästä. Ammattiympärydestä kertoo se, että he ilmoittivat ammatin ja työn ohessa suoritettut opinnot. Löysin hienon sukuni!

Valokuva voi kertoa enemmän kuin sata sanaa.

Kootessani pientä sukukirjaani, minulle lähetettiin useita kuvia, joista ei tiedetty, keitä kuvassa on. Henkilöille löytyivät nimet, kun vaihdoin sähköpostiviestejä ja kävin iäkkäiden luona kyselemässä. Mikäli sinulla on vanhoja valokuvia, kirjaa muistiin, keitä kuvassa on ja missä ja millaisessa tilanteessa kuva on otettu. Kysele koko tarina!

Helge Olavi Ruuskan perhe v. 1952. Kuvan sylivauva on artikkelin kirjoittaja.

Sukukirjan kokoamisen jälkeen kipinä kerätä sukutarinoita ei sammunut. Saadakseni selville edesmenneiden isovanhempieni elämäntarinan, olen haastatellut tätini ja enoni kysymyksiin:

Millaista oli lapsuuskodin arki? Missä kävit koulua? Kysymys ”Millaiset olivat kulkuyhteydet?” oli yllättävä. Syrjäseudulla asuneiden isovanhempieni elinaikana ja sen jälkeen teitä on rakennettu lisää. Enpä olisi uskonut, että kerma kuljetettiin kerran viikossa vietäväksi meijeriin

useiden kilometrien päähän myös kesällä liistereellä, koska matkalla oli vetinen suo. Niinpä myös lasten laittaminen opin teille oli vaikeaa.

Mikä työtä teit? Mikä on ammattisi? Mitä harrastat? Tällaiset kysymykset sopivat hyvin vanhempieni ikäisille. Mitä eroa oli työllä ja harrasteilla isovanhempieni aikaan? Oliko se harrastamista, kun vaari suutaroi kengät ja teki reet ja pärevakat tai mummu kasvatti, liotti, loukutti, kehräsi ja kutoi pellavat kankaaksi? Isovanhemmilleni jäi tuskin vapaa-aikaa muuhun kuin joskus naapurissa tai sukulaisissa piipahtamiseen.

Millaisia ovat mieleenpainuvimmat muistot? Mikä on ollut tärkeintä elämässä? Iäkkään haastatteleminen on mielenkiintoista. Ensimmäisellä tutustumiskäynnillä, kahvia juodessa, sain kokoon tiedonmurusia. Laitoin avainsanoja muistiin ja palasin myöhemmin toisen ja kolmannenkin kerran kyselemään kuulumisia, katselemaan vanhoja valokuvia ja juttelemaan vanhoista ajoista. Vaikka olin valmistellut kysymyksiä, keskustelu rönnyili sitä enemmän, mitä useampi henkilö oli läsnä. Eniten sain tietoa, jos haastateltava oli yksin. Keskustelujen jälkeen pyrin täydentämään sukutarinaa niin pian kuin mahdollista.

Luottamuksellinen ilmapiiri syntyi vähitellen. En nauhoittanut keskusteluja, koska pelkäsin sen sulkevan haastateltavan suun. Joskus myös haastateltava sanoi hyvin topakasti: ”Pane se kynä pois, niin kerron.” Kaikkea ei sovi muistiin kirjoittaa ja on tärkeää, että haastateltu saa luettavaksi ja tarkistettavaksi kootun tarinan. Näin välttyään virheellisiltä tiedoilta ja varmistetaan, että tarina ei ole loukkaava tai harhaanjohtava.

Käy tapaamassa iäkkäitä sukulaisiasi. Katselkaa siinä ohessa vanhoja valokuvia. Keskustelu virkistää teitä molempia.

Marjatta Vesterinen

Tullaan tutuiksi

Sisarukset ja serkukset tulivat yhdessä sukukokoukseen

Maija Kontkanen os. Ruuskanen, Anja Leppänen os. Ruuskanen ja takana Heikki Ruuskanen sukukokouksessa Rantasalmen Järvisydämessä 2016

Kuka olet ja mistä tulet?

Nilsin Ruuskasten sukuhaaraan kuuluvat Anja Leppänen ja Heikki Ruuskanen ovat siilinjärveläiset sisarukset. Heidän serkkunsa Kontkasan Maija on syntyjään varpaisjärveläinen, mutta asustaa nykyään Kuopiossa. Serkusten sukujuuret juontavat Kaaraslahdella asuneen Paavo Ruuskasen kautta Mikko Paavonpoika Ruuskasen ja Valpuri Hakkaraisen sukuhaaraan.

Millaisista asioista iloitset?

Serkukset nauttivat luonnossa olemisesta ja siitä, kun asiat päättyvät hyvin. Arjen iloja ovat lapset ja lastenlapset ja heidän paimentaminen sekä se, että on saanut olla terveenä.

Mikä on salainen paheesi?

Maijalla ja Anjalla ei liiemmästi ole salaisia eikä julkisiakaan paheita, mutta Heikki tunnusti, että

ylimääräinen makkara jossain näkösilällä houkuttaa aina syömään sen.

Millaisista asioista arkesi muodostuu?

Eläkeläisenä voi mitä hyvänsä päivisin puuhailla, kuten lenkkeillä, leipoa, laittaa ruokaa - myös lapsille ja lastenlapsille, entisöidä huonekaluja, kesäisin puurtaa puutarhassa, matkustella, toimia eläkeläisten kerhossa ja tietenkin Heikin sanoin: poikoo jelpoo maatalon töissä.

Mistä sait kipinän tulla sukukokoukseen?

Kipinä on ollut kaikilla jo pitkään sukututkimusta kohtaan. Ja siihen sitten Heikki lisäsi että puheenjohtaja Asko kiinnostaa elikkä velipoika on pitänyt huolen siitä että sukukokoukseen tullaan.

Mitä odotat kokoukselta?

Sukukokoukselta he odottivat historiikkia, uusia juttuja vanhoista ajoista ja ihmisistä. Näitä kolmea yhdistää sukurakkaus: Anja ja Heikki ovat Maijan kanssa ensimmäiset serkut ja lisäksi Maija ja Anja ovat ikänsä olleet myös parhaat kaverit.

Mitä toiveita sinulla on sukuseuran toiminnan suhteen?

Kuin yhdestä suusta kolmikko totesi, että tämänhetkinen toiminta riittää.

Haastattelun teki Marita Nygren

Ville Ruuskan jälkipolvi sukujuhlahokouksessa

Kutsu oli kiirinyt ja heinäkuun 30. päivä v. 2016 kokoontui Ruuskasten ja Ruuskien suku koolle 10-v sukujuhlahokoukseen Rantasalmelle Järvi-Sydämen lomakeskukseen. Niinpä myös Ville Ruuskan (1876–1951) (KUVA 1) jälkipolvea lähti liikkeelle kohti Rantasalmea.

KUVA 1. Ville Ruuska oli maanviljelijä

Voisi tosin olla niinkin, että Villen jälkipolvi ei Ruuskiin kokisi kuuluvansaakaan, jos Villen äidin Wilhelmiinan (1848-1939) ja tuntemattomaksi jääneen isän tarina olisi kestänyt päivänvalon. Mutta jälkipolvi on nyt tyytyväinen kuullessaan Ruuskiin ja ylpeä esiäidistään ja esi-isästään Villestä, joka syntyi Viitasaarella Huopanasassa Harjun tilalla. Geenitutkimus on sen verran paljastanut Villen isästä, että jäljet johtavat Pohjanmaalle. Ville oli saanut käydä jonkin verran koulua ja viljellyt maata torpparina. Perustettuaan perheen Iida Kumpulaisen (1875-1939) kanssa he muuttivat v. 1906 Viitasaaren keskustaan Penttilän pappilaan vuokraviljelijöiksi. Vuonna 1918 he muuttivat talollisiksi Viitasaaren Toulauden Rissaan, joka oli pappilan entisiä torppia. Perhe oli kasvanut kuusilapsiseksi: Elvi s. 1907, Julius s. 1908, Hanna s.1910, Heikki s. 1912, Olavi s. 1913 ja Eeva s. 1915. (KUVA 2).

KUVA 2: Villen perhettä ja palkollisia pian muutettuaan Toulauden Rissaan v. 1918

Ville osallistui yhteisten asioiden hoitoon ja oli mm. hommaamassa Toulaudelle 1920-luvun vaihteessa kansakoulua. Pappilan ajoilta perheelle jäi ystäviä ja tuttavuuksia sekä tarinoita valtakunnan kulttuurivaikuttajista.

Mutta nyt jälkipolvi oli siis matkalla Rantasalmelle ja Outi Heikintytär Rytkönen lähti Jorma Rytkösen kanssa jo perjantaina Pielaveden Kirkkosaaresta lähemmäs Rantasalmea. Outin piti olla kokouspaikalla lauantaina klo 10 muiden sukuseuran hallituksen jäsenten tavoin, niinpä he valmistautuivat kokoukseen yöpymällä Varkaudessa. Elina Heikintytär Ruuska lähti Keiteleeseen keskustan tuntumasta tyttärensä Sanna Koljososen kanssa lauantaina aamusta aurinkoisessa kesäsäässä ajelemaan Lomakeskus Järvi-Sydäntä kohti. Samoin lauantaiamuna lähtivät Aino Elvintytär ja Jorma Toikkanen Viitasaaren Toulauden kylästä Ville-vaarin perheen kotijärven maisemista Rantasalmen maisemiin.

Keski-Suomen ja Pohjois-Savon kaunista säätä ei riittänyt Haukiveden maisemiin saakka, vaan matkalla taivas pilvistyi ja perille päästyä vettä satoi ropisemalla. Mutta mitäs se haittasi, kun parkkipaikalta oli lyhyt matka massiivisen lomakeskuksen sydämeen lounaalle ja säätiedotus oli ennustanut illaksi risteilyn ajaksi selkenevää. Lounaspaikan etsintä vaati pientä suunnistusta ja kohta vastaan tulikin tuttuja kasvoja vuosien varrelta. Ilmoittautumispaikka löytyi ja sieltä sai tarkempia ohjeita. Eikä aikaakaan, kun Villen jälkipolvi kohtasi toisensa. Lounas maistui ja samalla ihmeteltiin ja

ihasteltiin ravintolan sokkeloista hirsisisustusta ja tarjoilijoiden kauniita muinaismallisia asuja. ”Mitenkähän tämä siivotaan ja rennosti näkyy kynttilät palavan halkopinojen ja hirsiseinién vieressä” olivat yhteisiä kommentteja.

Sukukokous alkoi yhden aikaan kokousjärjestyksen mukaisesti. Kahvitauon jälkeen kuunteelimme (KUVA 3) mielenkiinnolla Marjatta Vesterisen esitystä sukukirjan teosta. Korvat hörölle sai kohta, jossa hän kertoi, miten Ruuskien suku oli päätynt Keiteleén kautta Kiuruvedelle Viitasaaren Huopanaasta. Nykyisen Keiteleén kunnan Koutajärven rantamaisemiin 1700-luvun alkupuolella oli muuttanut Marjatan esi-isä Lauri Antinpoika Ruuska. Tätä samaa sukuhaaraa on myös tämän tarinan Villevaarimme. Vesterisen Marjatan isä on hänen kuudes serkkunsa. Yhteinen esi-isä on Huopanaassa 1600-luvulla elänt Antti Ruuska.

KUVA 3: Outi Rytkönen, Sanna Koljonen, Elina Ruuska, Aino ja Jorma Toikkanen sukukokousyleisössä. Kuva Jorma Rytkönen.

Tarinan mukaan Lauri Ruuska olisi saattanut tuoda mukanaan Keitele-nimen matkassaan Viitasaarelta Keitele-järven maisemista ja Laurin asuttamaa tilaa olisi kutsuttu Keiteleeksi. Aikakirjoihin ja mm. karttaan vuodelta 1799 jäi kuitenkin merkintä Ruuskan tilasta. Ja tällöin isonjaon aikoihin Keiteleén tila sijaitsi Nilakka-järven rannalla, nykyisen Keiteleén keskustan tuntumassa. Sen maille rakennettiin myöhemmin kirkko ja perustettiin Keiteleén seurakunta v. 1871. Pian perustettava uusi kunta sai myös Keitele-nimen v. 1879. Nykyisin Keiteleén paikannimistä löytyy yksi Ruuska, Nilakka-järvessä oleva Ruuska - niminen luoto. Liekö ollut Laurin kalapaikkoja?

Laurinpoika Lauri s. 1727 löysi vaimokseen Pielavedeltä Ingeborg Rytkösen. Nykypolville tästä löytyi taas mielenkiintoinen sukuselvi-tyksen aihe. Sukukirjoja tutkimalla löytyivät yhteiset esi-isät ja äidit myös Rytkösen Jormalle ja Vesterisen Marjatalle. Eli hekin ovat kuudennet serkut.

Virallisen sukukokouksen jälkeen pääsimme odotetulle risteilylle yli satapaikkaisella Elviiralaivalla Haukiveden maisemiin (KUVA 4). Sade oli loppunut ja sää oli mitä mainioin norppienkin bongaukselle. Varmoja havaintoja ei meidän sukuhaara saanut, mutta voimme kuitenkin kehuskella poissaoleville, että saattoi siellä ollakin. Matka sujui mukavasti maisemia katsellen, tarinoiden ja tarjoilusta nauttien.

KUVA 4. Haukiveden maisemia Järvi-sydämen sataman tuntumassa

Aktiivinen hallitus oli kehittänt iloksemme tietovisan. Löimme viisaat päämme yhteen. Tähän Outi ei saanut osallistua, jäävi kun oli. Pohdintamme lopputulos yliti yllättäen visan parhaaksi. Palkinnoksi saimme tehtävän kirjoittaa juttu Ondruska -lehteen. Siitä saimme lisäntoa aiemmin tulleele ajatukselle koota Villevaarimme historiaa tarinan muotoon. Mutta koska se vaatii vielä paljon taustatyötä, päätimme täyttää palkinnon suoman velvollisuuden kertoen tällä tavalla kesäisestä sukukokousretkestä ja samalla muistellen lyhyesti Villevaarin historiaa.

SUURET KIITOKSET ahkerille hallituksen jäsenille hyvin järjestetystä sukukokouksesta oheishjelmineen!

Ryhmän tuella Elina

Herääminen – Tarina ihmisestä, joka väsyi jaksamaan

Lähteet:

www.kapsakki.fi

<http://www.maijaruuskanen.com/bio/>

www.suomifinland100.fi/

[http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/sp?](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/sp?open&cid=Content29545B)

[open&cid=Content29545B](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/sp?open&cid=Content29545B)

www.aholansaari.fi

Suomi 100 vuotta

Kuva www.suomifinland100.fi/

Suomen itsenäisyyden satavuotisjuhlavuosi 2017 on sukupolvemme merkittävin juhlavuosi. Se vaalii Suomen vahvuuksia, kuten tasa-arvoa ja demokratiaa. Juhlavuoden teemana on **Yhdessä** ja se antaa mahdollisuuden ymmärtää mennyttä, kokea vuosi yhdessä ja luoda suuntaa Suomen tulevaisuuteen. Osana juhlavuoden virallista ohjelmistoa esitetään **Musiikkiteatteri Kapsäkissä** maaliskuuhuhtikuun vaihteessa **Maija Ruuskanen** säveltämä yksinäytöksinen kuoro-oppera **Herääminen- Tarina ihmisestä joka väsyi jaksamaan**.

Suomi 100-vuotta ohjelmiston lisäksi Herääminen on myös osa Kirkkohallituksen koordinoimaa Reformaation merkkivuosi 2017 -hankkeen virallista ohjelmaa. Vuonna 2017 tulee kuluneeksi 500 vuotta siitä, kun Martti Luther julkaisi teesinsä. Merkkivuoden teemana on **armo**, joka on Paavo Ruotsalaisen ajattelussa erittäin keskeisessä asemassa. Ihminen ei voi tehdä mitään miellyttäväkseen Jumalaa, kaikki on ihmiselle annettu armosta eli siksi, että Jumala on hyvä kaikille - niin hyvälle kuin pahoillekin.

Musiikkiteatteri Kapsäkki

Musiikkiteatteri Kapsäkki on Helsingin Vallilassa sijaitseva kulttuurikeskus, jonka ohjelmisto koostuu kaiken ikäisille katsojille suunnatuista musiikinäytelmistä, konserteista ja klubeista. 200-paikkaisen teatterisalin lisäksi Kapsäkin yhteydessä toimii myös Bar Kapsäkki, joka tarjoilee juomaa ja pientä purtavaa. Helmikuun alussa vaihtuu ravintoloitsija, jonka myötä Bar Kapsäkki palaa ruokaravintolaksi.

Musiikkiteatteri Kapsäkki perustettiin v. 2000. Se on nykyisin 43 taiteilijajäsenen osuuskunta-muotoinen ammattilaisteatteri, joka on toiminut vuodesta 2009 lähtien omissa tiloissaan Helsingissä, Hämeentiellä. Teatterin tavoitteena on tarjota musiikkiteatteria niin lapsille kuin aikuisillekin.

Musiikkiteatteri Kapsäkin ydin rakentuu osuuskunnan jäsenten taiteellisen vision ja ammattitaidon varaan, mutta se toimii myös areenana monille muille taiteilijaryhmille ja artisteille. Vuosittain se työllistää toista sataa freelancer-taiteilijaa.

Maija Ruuskanen

Maija Ruuskanen on musiikin ammattilainen, jolle on tärkeää tekemisen riemu ja eteenpäin katsominen. Hän on monipuolinen muusikko ja esiintyjä, joka on soittanut useiden artistien, kuten Pauli Hanhiniemen, Tapani Kansan ja Eija Ahvon kanssa, esiintynyt Kansallisteatterissa vuodesta 2006 sekä soittanut kymmenen vuotta Savonlinnan Oopperajuhlilla eri solistien pianistina. Maijan haastattelu oli Ondruskassa nro 28.

Ruuskanen-Railio yhteistyönä musiikkiteatteri Kapsäkillä on pyörinyt useamman vuoden Ruuskanen Railio Klubit, jota Maija Ruuskanen ja Veera Railio emännöivät. Ruuskanen Railio Strings / Ruuskanen Railio Company kokoonpanoilla on julkaistu kaksi levyä [Samassa unessa](#) (2012) sekä [Tänään](#) (2006). Ruuskanen taiteellista työtä ovat tukeneet mm. Alfred Kordelinin säätiö, Taiteen keskustoimikunta, Georg Malmstén –säätiö ja MES.

Parhailtaan Ruuskanen ohjaa YLEn Radioteatterille kuunnelmaa Vaskivuorentie 20 (ensilähetys 6.3.2017 / YLE Radio1).

Herääminen

Herääminen – tarina ihmisestä, joka väsyi jaksamaan, on yksinäyöksinen kuoro-ooppera baritonille, saksofonikvartetille ja suurkuorolle, joka antiikin kuoron tapaan kommentoi tapahtumia. Kantaesitys on 30.3.2017 klo 19 Musiikkiteatteri Kapsäkissä.

Kuva www.kapsakki.fi

Herääminen luotaa Pohjois-Savossa vuonna 1777 syntyneen saarnamiehen **Paavo Ruotsalaisen** ydinajatuksia. Mitä annettavaa tällä yli kaksisataa vuotta sitten syntyneellä ”Jumalan hullulla” voi olla nykypäivän ihmiselle? Ooppera kertoo ajattomasti Paavo Ruotsalaisen kokemasta henkisestä romahduksesta, mutta myös siitä mitä on löytää toivo ja uusi suunta elämään. Ooppera on ajankohtainen myös tänä päivänä, kun ihmisten henkinen jaksaminen on alati koetuksella.

Sävellys: Majja Ruuskanen

Libretto: Jaakko Heinimäki

Ohjaus: Juulia Tapola

Solisti: Jussi Lehtipuu (baritoni)

Kuoro: Philomela & Herännäisnuorten kuoro

Orkesteri: Akateeminen Saksofonikvartetti

Visuaalinen suunnittelu: Ville Virtanen

Tuotanto: Musiikkiteatteri Kapsäkki

Musiikin sävelkieli on melodista eli siinä on helposti mieleenjäviä musiikillisia aiheita – kohtauksia, joissa on oma teemansa. Kuoro laulaa välillä Paavon ajatuksia ja välillä

kommentoi ikään kuin Paavon vastaanäyttelijänä. Saksofonikvartetti on kiehtova kokoonpano, jonka sointi on lähellä ihmisäänen sointia ja siksi muodostaa kuoron ja solistin kanssa äänellisesti kiinnostavan kokonaisuuden. Saksofoneilla voi soittaa hyvin pitkälinjaisia, jopa jousikvartettimaisia sävelkulkuja sekä perkussiivista, iskevää ja tarkkaa rytmiiikkaa. Musiikillisesti ooppera leikittelee jazz- ja kansanmusiikkisävyillä johtuen sekä kokoonpanovalinnasta että Ruuskanen musiikillisesta taustasta näyttämömusiikin säveltäjänä ja muusikkona.

Kuvassa säveltäjä Majja Ruuskanen ja libretton kirjoittanut Jaakko Heinimäki. Kuva: Pinja Nikki

Muut esitykset: la 1.4.2017 klo 19 | su 2.4.2017 klo 14

Liput 34,50/30,50

Lippuvaraukset puh. 09 260 097 tai s-posti: info@kapsakki.fi

Musiikkiteatteri Kapsäkki, Hämeentie 68, Helsinki

Liikenneyhteudet: Metro Sörnäinen, raitiovaunut 6, 7A, 7B, ja 8, sekä kaikki Mäkelänkadun ja Hämeentien bussit. Teatterilla ei ole omia parkkipaikkoja.

Mistä idea?

Tutustuessani oopperaan tarkemmin jäi mieltäni askarruttamaan kysymys, mistä tämä koko juttu - ooppera, aihe (yli kaksisataa vuotta sitten elänyt Paavo Ruotsalainen) ja sen kytkeminen nykyaikaan, antiikin kreikkalaisen tragedian tapa kertoa tarinaa ja saksofonikvartetti- on saanut alkunsa? Ajatuksen äidiksi paljastui musiikkiteatteri Kapsäkin toiminnanjohtaja Tiina Kristoffersson, joka vastasi uteluihini näin:

”Idea Herääminen-oopperaan syntyi alunperin siksi, että tutustuin vuonna 2014 herännäisyyteen eli körtteihin. Mietin, mitä annettavaa tällä yli kaksisataa vuotta sitten eläneellä miehellä voi olla nykyajan ihmiselle. Onko hänen ajatuksillaan mitään kosketuspintaa nykymaailmaan? Alunperin ajattelin, että aiheesta voisi syntyä hieno romaani, mutta kun aloitin Kapsäkin toiminnanjohtajana helmikuussa 2015 minulle avautui musiikin ja teatterin maailma ja ymmärsin, että Paavon sanomaa voisi koskettavasti tulkita sitä kautta. Pyysin Maijaa säveltäjäksi. Maija epäröi ensin, mutta suostui kuitenkin, mistä olen todella iloinen. Maijan idea on se, että oopperassa esiintyy saksofonikvartetti ja Philomela-ooppera. Maijan kontaktiverkostosta löytyi myös ohjaaja Juulia Tapola ja solisti Jussi Lehtipuu. Itse olen pitänyt kiinni ainoastaan siitä, että kuorossa täytyy olla myös Herännäisnuorten kuoron laulajia. Heillä on kuitenkin aito kosketus Paavon perintöön ja he ovat kasvaneet sen keskellä.”

Paavo Ruotsalainen ja herännäisyys

Kuva: www.aholansaari.fi

Herännäisyys eli körttiläisyys on Pohjois-Savosta ja Pohjanmaalta 1700-luvulla alkunsa saanut luterilaisen kirkon sisällä toimiva herätysliike, jonka voimahahmoksi Paavo Ruotsalainen (s. 1777) kohosi. Ruotsalainen toimi aikanaan sekä merkittävänä uskonnollisena että yhteiskunnallisena herättäjänä, mutta myös kansallisaatteen vahvistajana. Ruotsalaisen ajattelua sävyttää pyrkimys totuudellisuuteen ja rehellisyyteen, ihmisen on parempi olla

uskomatta, kuin yrittää väkisin rakentaa uskonnollinen asenne.

Paavon tullessa murrosikään hänen henkinen ahdistuksensa oli ottanut uskonnollisen muodon. Hän tempautui v. 1796 Telppäs -nimisellä niityllä alkunsa saaneen kansanherätyksen piiriin. Ei se eikä sen johtoon noussut Juhana Lustig kyennyt antamaan vastauksia Paavon ahdistukseen, joka ihmisten mielestä teki hänet mielipuoliseksi. Hänet leimattiin kylähulluksi, ja häntä alettiin nimittää pilkkanimellä Löyhkä.

Vuonna 1799 Ruotsalainen teki pitkän vaelluksen Jyväskylään seppä Jaakko Högmanin luokse. Tämän parantajasuvun perillisen huhuttiin olevan väkevä sielunhoitaja. Sepän pajassa Paavo itse kertoi saaneensa avun.

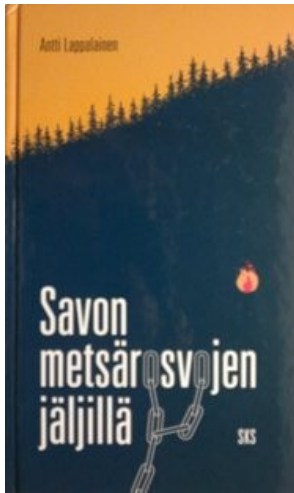
Sepän luota palattuaan Paavo solmi avioliiton Riitta Ollikaisen (s. 1779) kanssa. Perheen elämä Vuorisen torpassa ja sittemmin Riitan kotitalossa Koskenniemessä oli sangen ankaraa. Ruotsalainen kutsui näitä vuosia "petäjävapriikin korkeakouluksi". Leipää näet jouduttiin valmistamaan männyn nilakerroksesta valmistetusta "jauhosta".

1830 Ruotsalainen osti Nilsin Aholansaaren, jota kutsuttiin myös Ruotsalaksi tai Markkalaksi ja josta muotoutui herätyksen keskuspaikka ja oman aikansa sielunhoidollinen keskus. Aholansaari toimii nykypäivänä ympärivuotisena monipuolisen palvelun leiri- ja lomakeskuksena ja siellä sijaitsee edelleen tunnelmallinen kotimuseo, Paavon pirtti.

Paavo Ruotsalainen liittyi Nilsin Ruuskasiin siten, että hänen tyttärenpoikansa tytär Justiina Lydia Kokkonen (s.1873) avioitui v. 1901 Nilsin Kuuslahdessa v. 1876 syntyneen Heikki Ruuskasen kanssa.

Marita Nygren

Kiitokset Maija Ruuskaselle ja Tiina Kristofferssonille asiantuntija-avusta!

Antti Lappalainen: "Savon metsärosvojen jälillä", 2001, SKS

Dosentti Antti Lappalainen on kirjoittanut vuonna 2001 julkaistun teoksen Savon metsärosvoista. Lappalainen kertoo saaneensa kipinän kirjaansa synnyinkotinsa Rajapuron tilalta Nilsiä Pajujärvellä. Tilalla on pieni metsän peittämä Surmasuo, jossa aikanaan oli tarinan mukaan tapettu kärjäpukari Joopi Kainulainen. Joopin surmaa selvitellessään Lappalainen tutustui Nilsiässä vaikuttaneeseen rosvokoplaan, jossa merkittävässä asemassa oli Pahkamäen tilallinen Pekka Pekanpoika Ruuskanen eli Pahkamäkeläinen. Hänen tekemistään rosvoretistä, vankilapaoista ja levottomasta elämästä on varsin paljon tietoa Lappalaisen kirjassa. Pekka Ruuskanen jäi viimeisen kerran viranomaisten haaviin Tuusulanjärven eteläpään sillalla tapahtuneen taistelun jälkeen ja hänet toimitettiin Siperiaan, minkä jälkeen hänestä ei ole enää kuultu.

Sirkka Väätäinen (os. Ruuskanen) kirjoitti aikoinaan Siilinjärven paikallislehden Uutis-Jouseen runomuotoisen "kirja-arvostelun" edellä mainitusta Lappalaisen kirjasta ja tuon mainion runon hän on antanut julkaistavaksi Ondruskassa.

Kirja-arvostelu

(Antti Lappalaenen:
Savon mehtärosvoen jälillä)

Mukavoo sukutaastoo minnäe jo saen,
kun nuapurjalosta kirjan laenaks haen.
Savon kuuluista mehtärosvoesta luvin,
tempu olj tallessa ja täävennetty kuvin.
Nilsijännii hulttijoherrat ylenkahtoe lakija
ja nujakoe vakituiseen rötöstesä takija.

Pahkamäkeläenen olj ovelin emävaras,
vaekka lopputilistä ei tullu suinkaa paras.
Kolehmaenen olj Lampelaesen työparina,
näen alakaa Lappalaes-Antin tosjarina.
Kaheltae ukolta konnat henkjkullan otti,
eikä tekkoo tunnustanu ykskää hunsvotti.

Vehkeilyjä piettiin pitkin pimmeetä yötä,
pitkäkyntisille se olj kun käskettyvä työtä.
Omatekoeset työkalut tavaruoluolta tuotti,
tiirikka, sorkkaraata ja rahanvaluomuotti.
Sualis pantiin piiloon, tasattiin tae myötiin
ja urakan päälle pihistetty sapuska syötiin.

Isokokoesija korstoja onni joskus potki,
niinpä sopuvalleet kärjätuomijonnii sotki.
Hämärähankkeet kun olj hoejjettu kottiin,
rellestettiin väkevillä ja perehyttiin pottiin.
Pahat poejjat olj pelättyjä luajalla alalla,
kun venkuilivat välliin vappaallae jalalla.

Veellä ja leivällä eijjollu vaikutusta mittää,
tyhjee uhoesj Vijaporj, että kahleet pittää.
Piestyn huavat verestivät selekänahassa,
kirkkokii rankasj ja jottae revittiin rahassa.
Siperijan opetus olj isänmuallista luatuva,
vieraan muan multiin sae sankarj kuaatuva.

Antti osaesj rosvoesta symppiksijä tehä,
toesinaan tuikki piän piällä hento säekehä.
Ei lapsuuttakkaa kaekistellen syytee voe,
kööhyys ja irtolaesus kulukutaavvin toe.
Verj veti ja syntymävaenu suattelj vikkaan,
kun luikurj lähti tekemään itestään rikkaan.

Tuljpa tähellistä tietoo ja toellae lisävalloo,
jotta joku asutti sammoo seotuva ja talloo,
mitä minnäe vielä pitkälle aekuiseks asti,
että esjisijä olj rosvoremmissä luultavasti.
Lukekee tok, immeiset, Savon historijjoo,
suatta vielä sukulaesten jookossa sijjoo.

Viätäenen

Seitsemässä päivässä Vladivostokiin

Siperian radalle

Olen niin kauan kuin muistan halunnut kulkea junalla Siperian radan, sen ainoan oikean joka päättyy Tyynen meren rannalle Vladivostokiin. Lokakuussa 2013 tämä unelma toteutui.

Matkan varrella luonto vaihtui karusta vuoristosta rämeiseen taigaan, säätila pakkasesta helteeseen. Matkaan mahtui lukuisa määrä suuria kaupunkeja, mutta myös postikorttimaisessa maisemassa syysruskan väreissä kylpeviä kyliä.

Seuraavassa on muutama tuokiokuva matkan matkapäiväkirjasta

Vaikka matkasta ”haaveilu” on kestänyt vuosia, varsinainen valmistelu perustui lähinnä niihin mielikuviin, joita jäi siitä kun luin Rosa Liksomien kirjan ”Hytti numero 6”, joten matkalle lähtiessä evästä, vessapaperia ja käsipyyhkeitä matkalaukussa riitti. Ennakkovalmisteluista huolimatta rohkeus omatoimimatkailuun ei kuitenkaan riittänyt, vaan ryhmäämme kuului minun ja matka- ja hyttikaverini Jarmon lisäksi kahdeksan henkilöä, joista yksi oli oppaamme Venäjältä Udmurtiasta aikanaan Suomeen muuttanut Nadja.

Varsinainen matka kohdallamme alkoi 2 päivä lokakuuta kun hyppäsimme Jarmon kanssa Lahden rautatieasemalla Helsingistä kello 19.11 Moskovaan lähteneeseen Tolstoi-junaan. Junassa

Nadja ohjasi meidät hyttiimme. Ensimmäinen yöni ikinä junassa oli alkamassa, joten katselin hyttiä sillä silmällä. Hytti ei ollut koolla pilattu, mutta siisti ja yllättävän viihtyisän oloinen. Ajattelin Rosa Liksomilta saatuja vihjeitä ja totesin Jarmolle, että tähän on vasta Tolstoi, katsotaan sitten, millaista on Moskovasta eteenpäin.

Tullimuodollisuudet sujuivat yllättävän joustavasti ja kello 21.20 siirryimme Venäjän puolelle. Juna hytkyi ja kolisi, niin kuin vain juna voi tehdä. Ei tahtonut tulla nukkumisesta mitään. Ensimmäinen yöni junassa ei siis mennyt hyvin, mutta joillain matkanosuuksilla myöhemmässä vaiheessa muistelin tätä rataosuutta kaiholla.

Aamulla kello 7.30 vaunuemäntä herätteli hellästi ja toi illalla tilaamamme aamupalan. Pakollisen aamukonjakin jälkeen ruokaillessa Moskova lähestyi ja alkoi aistia, että iso on kylä. Kaupunkia tuntui olevan jo kymmeniä kilometrejä ennen asemaa. Asemalla meitä odotti paikallinen opas. Matkalaukut bussiin, millä sitten ajelimme ympäri Moskovaa neljän tunnin ajan. Kaupunkikierröksellä käsitys Moskovan suuresta koosta ja paljoista nähtävyyksistä vain vahvistui. Mutta kaikki Moskovan kävijäthän tämän tietävät, joten ei siitä tämän enempää.

Lähtö Moskovasta

Palasimme asemalle. Juna Suomesta tuli Leningradin asemalle. Trans Siperian juna Moskovasta Vladivostokiin lähtee Jaroslavlina asemalta. Asemat sijaitsevat samalla asema-aukiolla, aukion vastakkaisilla reunoilla.

Juna Moskovasta lähti klo 13.05. Junassa meidät otti vastaan vaunuemäntä. Tarkan paperien tarkastelujen jälkeen meidät ohjattiin vaunuun numero 7 ja minut ja Jarmo siellä hyttiin numero 7. Erityisesti painotettiin, että junan nimi ja nämä vaunun ja hytin numerot tulee muistaa. Tämän huomasi todeksi matkan varrella. Vaunumme oli bisnesluokan vaunu. Vaunun toisessa reunassa kulki käytävä ja toiseen

reunaan oli väliseinällä erotettu 8 kahden hengen hyttiä, joista ryhmämme täytti 5. Muissa hyteissä vaihtuivat matkustajat matkan aikana. Tuntuivat olevan paikallisia. Nämä vaunuemännät, joita vaunussamme oli 2 naishenkilöä, olivat oma lukunsa. Heidän tehtävänä näytti olevan pitää hiilikaminalla samovaari kuumana, pitää vaunu siistinä, seistä junan pysähtyessä topakkana virka-asu päällä vaunun portaiden vieressä asemalaiturilla sekä pitää pientä välipalamyymälää. Heiltä sai myös väkevempiäkin juomia. Jotenkin jäi kuitenkin sellainen kuva, että tämä väkevämpien kaupankäynti ei tainnut olla virallista, päätellen ilmeisesti tähän bisnekseen liittyvästä kovaäänisistä keskusteluista ravintolavaunun henkilöstön kanssa heidän huomioitua tapahtumat.

Vaunuemäntämme olivat muutoinkin oma lukunsa matkalla. Matkassamme olevat olivat sen ikäisiä ja käyttäytymiseltään, aluksi, sellaisia, että he olivat ilmeisesti vanhan neuvostoliittolaisen asiakaspalveluhenkilöstön koulutusjärjestelmän tuloksia. Ei tahtonut hymy irrota. Vaunuemäntien tehtäviin kuuluu myös järjestyksen pito vaunussa. Alkumatkasta emäntien kanssa kanssakäymisessä oli pientä kitkaa. Syytä oli varmasti meissäkin.

Junaelämää

Vaunussa matkustavat venäläiset eivät juurikaan hyteistään ulos tulleet, eivätkä ääntä pitäneet. Me sen sijaan vaunuemäntien mielestä liikuimme ja pidimme ääntä kenties liikaakin. Tuli myös hässäkkä kadonneesta juomamukista. Kiistattomasti todettiin, että meillä ei ollut osuutta mokin katoamiseen. Nadja tiedosti ongelman, hän kävi pitämässä emännille puhuttelun. Hän kertoi sanoneensa, että hänen mielestä ryhmämme toiminnassa ei ole moittimista ja, että tarkoitus on tuoda myös jatkossa turistiryhmiä tälle matkalle ja jos tällainen suhtautuminen heihin jatkuu, matkasta kalliin hinnan maksavia turisteja ei tule. En tiedä millaista keskustelua henkilöstö kävi keskenään, mutta emäntien ilmeet ja käyttäytyminen muuttuivat, loppumatkasta irtosi jopa hymykin ja erityisen huolehtivia he olivat paimentaessaan

asemilta meitä junaan, että emme vain olisi jääneet kyydistä. Itse asiassa tämä oli hyvä asia.

Tälle runsaan 9000 km rataosuudelle mahtuu varmasti satoja asemia. Junamme pysähtyi niistä vain neljälläkymmenelläseitsemällä. Pisimmät pysähtymiset asemilla kestivät 30 minuuttia, näitä asemia oli kolme. Kahdellakymmenelläkolmella asemalla pysähtyminen kesti 1 tai 2 minuuttia. Muilla siltä väliltä. Melkoinen pika-juna siis. Jokaisella asemalla oli kaupustelijoita, kauppaamassa syötävää, juotavaa ja vaikka minkälaista tavaraa. Tinkimiseen ei juuri ollut aikaa, sillä juna lähti täsmällisesti ajallaan. Olisi ollut melkoinen katastrofi jos olisi jäänyt junasta.

Tätä ongelmaa pohtiessa täytyy ymmärtää, että jos täällä koti Suomessa, tai melkein missä päin maailmaa tahansa muualla jää junasta, sitä voi hypätä vaikka taksiin ja ajaa juna kiinni. Siperian radalla se ei ole mahdollista. Junaa ei yksinkertaisesti saa autolla kiinni. Asia konkretisoitui jollakin asemalla, jolla pysähdyimme. Junamme oli juuri lähdössä, kun asemalaiturille pöllähti nuori nainen. Hän oli ilmeisesti erehtynyt asematunnelissa väärään suuntaan menevän Trans Siperian junan laiturille. Oli ikävä nähdä kun asian selvittyä hän lähti kiittämään tunnelin kautta viereisellä raiteella juuri lähtöä tekevään junaan. Ilmeisen selvää on, että hän ei ennättänyt mukaan. Emme voineet asiaa auttaa, Nadja lohdutti, että asemahenkilöstö auttaa. Tämän jälkeen tuli seurattua vaunuemäntiemme käsimerkkejä vieläkin tarkemmin.

Vaunusta ja koko junasta näki, että kilometrejä on jo takana. Hytit olivat kuitenkin ennakkopelkojen vastaisesti siistit. Sama päti WC-tiloihin. Hytit olivat pieniä, niihin mahtui juuri ja juuri kaksi vuodetta käytävä keskellä ja pieni pöytätaaso ikkunaseinällä ja henkilökohtaiset tavarat hankalasti punkan alle.

Ravintolavaunu

Junassa oli ravintolavaunu. Henkilökuntaa ravintolassa oli kolme tarjoilijaa ja kokki.

Tarjoilijoista yksi oli mies, hän oli ilmeisesti jonkinlainen pomo, koska hänellä oli taskussaan ravintolan kassa ja hänelle maksettiin kaikki tilaukset. Ravintolan yleisilme oli kulunut ja nukkavieru, ei kuitenkaan pahemmin likainen. Keittiön puolelle en tosin arvannut pitemmälle katsoa, riitti kun ovelta näki ”tiskikoneen”. Sellaisena nimittäin näytti toimivan iso kuhmurainen alumiinipalju. Olisipa kiva kuulla millä lailla VR:ää kiiteltäisiin jos se toisi vastaavanlaisen ravintolavaunun palvelemaan asiakkaitaan. Matkan hintaan kuului aamupala ja päivällinen. Nämä olivat joka päivä koostumukseltaan samanlaiset ja hyvin vaatimattomat. Kalorit oli laskettu tarkkaan. Omat metvurstit, hapankorput ja muut eväät, kiitos Rosa Liksomien, olivat tarpeeseen.

Tekemistä ei junassa juurikaan ole. Vaikka maisemat vaihtuivat ja uutta nähtävää vilahteli jatkuvasti ikkunan takana ei niitäkään jatkuvasti jaksanut tuijottaa. Junan valaistus oli myös sellainen, että lukeminenkin oli hieman hankalaa. Ulos näkeminenkin oli välillä vaikeaa, sillä junan ikkunat likaantuivat ja ne olivat välillä paksun nokikerroksen peitossa. Joillain asemilla niitä henkilökunnan toimesta koetettiin pyyhkiä, mutta aika heikolla menestyksellä. Onneksi ryhmässämme oli kokenut Venäjän matkaja, hän oli varustautunut ikkunamopilla, tämä auttoi jonkin verran ryhmäämme.

Tekemisen puutteessa tuli ravintolavaunussa vierailtua päivän aikana useamman kerran. Virvokkeita tai ravintolan borsisikeittoa nauttimassa, joka muuten oli tosi hyvää tai muuten vain seurustelemassa. Venäläiset eivät ilmeisesti juo olutta junassa. Näin voi päätellä siitä, että junan Baltika 7 varasto loppui jo puolimatassa. Sitä kun ei kuulemma aikaisemman kokemuksen perusteella ollut varattu-kaan kuin muutama kori. Saman kokemuksen perusteella vodkaa sen sijaan kyllä oli, mutta se ei meille oikein seurustelu- ja ruokajuomana enemmässä määrin maittanut.

Päivien mittaan vahvistui käsitys siitä, että ravintolapalveluita käytti lähinnä ulkomaalaiset turistit, eikä heitä kovin suurta määrää tuntunut mukana olevan, joten ravintolassa ei tungosta

asiakkaista ollut.

Mukavan mieleen jäävän poikkeuksen teki neljäs matkapäivä. Olimme ravintolassa ilta-päiväkahvilla, jossain Ziman ja Angarskin kaupunkien välisellä rataosuudella. Ravintolavaunuun pöllähti puolenkymmentä henkilöä käsittävä iloisella tuulella oleva Azerbaidzanilaisrymä. Niinhän siinä kävi, että muutaman ystävyyden maljan jälkeen tilanne ajautui laulukilpailuksi. Pärjäsimme oikein hyvin. Ei tarvittu Ison talon Anttia ja Rannanjärveä, kiitos seurueemme rekkakuski Salen, joka osoittautui varsinaiseksi raspikurkuksi. Sale totesi kisan tauottua vaatimattomasti, että rekassa on aikaa harjoitella. Kaikkien näiden tapahtumien myötä ravintolan henkilökunta tuli tutuksi. He olivat muutoin kuin asiakkaiden runsauden takia kyllä aika tiukoilla. Ravintola avattiin kello 8 ja suljettiin kello 24. Tarjoilijoiden tehtäviin näytti kuuluvan kaikki ravintolan toimintaan liittyvä, joten työpäivä venyi tästäkin. Vaihtomiehistöä ei ollut. Juna viipyi Vladivostokissa päivän, tällöin täydennettiin varastoja, ja sama toiseen suuntaan. Että sellainen työaikalaki siellä! Ei siis ihme, jos porukka näytti tukevan jaksamistaan perinteisellä tavalla virvokkeita nauttien. Sama menetelmä näytti olevan käytössä myös vaunuemännillä. Tämä tuli selväksi kun yhtenä aamuyönä lähestyessämme asemaa etsimme porukalla vaunuemännän kadonneita päällysvaatteita. Näitä ei siihen hätään löytynyt ja niin emäntä seisoi asennossa ulkona pakkasyössä jonkin verran vajaan virka-asussa. Näin piti tehdä kun ohjesääntö määräsi, vaikka asemalla ei näkynyt ristin sielua. Jätimme Vladivostokiin tultaessa ylimääräiset matkaeväät ravintolahenkilökunnalle. Kyllä kelpasi.

Peseytyminen oli erilaista kuin kotona

Matkalle lähtiessä kerrottiin, että vaunussa on WC ja siellä lavuaari, johon tulee vettä. Näin oli, vettä tuli, niin kuin junan vaunun vessassa vain voi. Käsien lisäksi minkäänlainen peseytyminen ei ollut mahdollista. Olisi ollut todella tukalaa ellei junan ravintolahenkilökuntaan oli iskenyt yksityisyritteliäisyys. He olivat keksineet tehdä bisnestä omilla sosiaalituloillaan. Sinne pääsi

suihkuun erillisellä 100 ruplan korvauksella. Olihan se kokemus, ahtautua pyykkipaljun, silysalustan ja henkilökunnan vaatteiden täyttämään pieneen koppiin. Lämmintä vettä kehitti hytin katossa oleva noin 10 litran varaaja. Lattiassa oli reikä, mistä vesi valui alla vilistävään Siperialaismaisemaan. Vuoroja suihkuun sai 15 minuutin välein, sen verran kesti kun uusi lämminvesiannos lämpeni. Jäi hieman epäselväksi, mutta tuntui siltä, että tämä palvelu oli vain meidän turistien käytössä.

Junaliikenne Siperian radalla

Liikennettä Siperian radalla seuratessa ymmärtää kuinka tärkeä rata on koko Venäjälle ja Venäjänmaan sisäiselle logistiikalle. Se on väylä, joka pumpkaa tavaraa itse asiassa ainoasta Venäjän ympäri vuoden auki olevasta valtamerisatamasta Moskovaan ja muualle Venäjän sisämaan asutuskeskuksiin. Vastaan tuli vuorokauden aikana kymmeniä junia. Suurin osa näytti olevan tavarajunia, mutta joukkoon mahtui tasaisin väliajoin myös junia, joissa oli matkustajia. Ilmeisesti ne olivat asutuskeskusten välillä kulkevia paikallisjunia. Meidän junassamme oli myös matkustajavaunujen lisäksi lukuisa määrä tavaravaunuja.

Asemilla näki vilkasta, hyvin harjoiteltua toimintaa, kun muutamassa minuutissa vaunu tyhjeni tai täyttyi tavarasta. Mikäli oikein ymmärsin junia, jollaisella me liikuimme, lähti niin Moskovan kuin Vladivostokinkin päästä joka toinen päivä, toisin sanoen niitä kulki jatkuvasti kolme junaa molempiin suuntiin. Juna oli useita satoja metrejä pitkä, tämän huomasi asemalla mutta myös luonnossa. Kun katselin maisemia junan ikkunasta jossakin päin matkan varrella, ihmettelin, että minne risteysasemalle tulemme, kun kaukana edessä kulkee ikään kuin risteävällä radalla oleva juna. Hetken kuluttua totesin, että kyseessä oli oman junamme etupää. Rata on rakennettu niin, että se kulkee pitkin jokien rantoja, laakson pohjia ja vuorten rinteitä hakien, ilmeisestikin pääasiassa rakennusteknisesti edullisimpia reittejä. Tämä johtaa siihen, että sen linjaus on paikka paikoin hyvinkin mutkainen.

Radan tärkeyden Venäjän sisäisen kuljetuksen kannalta voi ymmärtää vaikkapa siitä kun toteaa, että junamatka Moskovan ja Vladivostokin välillä kestää junasta riippuen 6-7 vuorokautta, niin minulle kerrotun mukaan samaan matkaan rekalla ”yötäpäivää” ajaen kuluu aikaa vähintään pari viikkoa. Matkaa kertyy myös reilusti enemmän. Ja millainen rekkakolonna tarvittaisiinkaan kuljettamaan sama tavaramäärä, joka yhdessä junassa kulkee. Paitsi tavaraa Siperian juna kuljettaa paljon matkustajia. Junassamme oli useita matkustajavaunuja ja myös hytti- luokkia, joiden välillä matkustusmukavuus vaihteli suuresti. Meillä bisnes- luokassa oli seinillä eristetty kahden hengen hytti. Vaunun toisella sivulla kulki käytävä, jossa oli helppo liikkua. Oli tilaa ja myös vessaan pääsi tarvittaessa.

Uteliaisuuttamme lähdimme Jarmon kanssa katsomaan, minkälaista oli muualla. Toisen luokan vaunu oli muuten sisustukseltaan samanlainen kuin meillä. Kuitenkin yksityisytyttä häiritsi se, että kussakin hytissä oli neljä matkustajaa. Kyllähän tämäkin menettelee yön yli matkalla. Mutta viikko! Kun aukaisi kolmannen luokan vaunun oven, ajatteli junamatkailua ihan eri tavalla - jonain muuna kuin mukavana lomamatkailuna. Vastaan pöllähti ilma, missä oli kaikenlaista aromia. Vaunu oli täynnä ihmisiä ja tavaraa. Väliseiniä ei ollut. Samaan tilaan missä meillä oli 2 vuodetta, täällä oli 6 vuodetta päällekkäin. Lisäksi tilaan missä meillä oli käytävä, oli täällä sijoitettu 2 punkkaa päällekkäin. Eli meidän kahden hengen tilaan oli sijoitettu tilat kahdeksalle henkilölle matkatavaroineen. Vaunun ilma oli hikisen kostea. Matkustajat lojuivat pääasiassa vuoteillaan, kuka mitenkään puolipukeissa. Voi kuvitella, mikä on jono aamulla WC-tiloihin. Ruokailukin on varmasti omanlaistaan, sillä tuskinpa sieltä monikaan kävi ravintolavaunussa ruokailemassa. Puhumattakaan hygieniasta, sillä oletan, että harvalla, jos kellenkään oli mahdollisuutta käydä ravintolavaunun tai muussa suihkussa. Emme ennättäneet pitkään taivastella kun vaunuemäntä huomasi meidät, jostain päätteli, että emme kuulu joukkoon ja hääti meidät pois. Ja voi todeta, että mielellään siirtyi omaan vaunuosastoon.

Ylitimme monta aikavyöhykettä

Matkalla huomasi, että Venäjä on todella valtavan kokoinen maa. Matkan aikana sivuutetaan 8 aikavyöhykettä. Ja ennen kuin ollaan Venäjän itäisimmässä osassa Beringin salmen rantamalla, aikavyöhykkeitä on vielä 3 lisää. Aiemmin olen ajatellut, että kun ollaan Uralilla, ollaan jo maailman ääriässä. Siperian rata antoi perspektiiviä, Ural ylitettiin ja tultiin Aasian puolelle noin vuorokausi Moskovasta lähdön jälkeen. Venäjä on myös todella harvaan asuttu maa. Saatettiin kolkutella tuntitolkulla näkemättä muuta kuin taigaa. Vastaavasti radan varrella on asutuskeskuksia, joiden määrää on vaikea kuvitella näkemättä. Matkan aikana sivuutettiin lukematon määrä kaupunkeja ja kyliä. Isompia asutuskeskuksia viidestäsadastuhannesta noin 1,5 miljoonaa asukasta käsitäviin metropoleihin radan varteen mahtuu, matkaesitteen mukaan 12 kappaletta. Näiden väkirikkaiden kaupunkien lisäksi on kymmeniä asutuskeskuksia, jotka suomalaisen mittapuun mukaan olisivat ihan liigakelpoisia paikkakuntia.

Maaseudun kylissä tontit on aidattu ja ikkunanpielet maalattu. On myös monenlaista liikennevälinettä ja työkonetta. Nämä ovat lähes poikkeuksetta sellaisia joita ihaillaan meilläpäin vanhojen laitteiden museoissa.

Moni asutuskeskus toi mieleen monenlaisia ajatuksia historiasta. Sivuutettiin **Ekaterinburg**: entisen Venäjän viimeisen tsaariperheen

teloituskaupunki, **Omsk**: Dostojevskin vankilaipaikka, kaupunki näytteli myös jonkinlaista osaa valkoisen armeijan taistelussa bolseviikkejä vastaan vuonna 1917, **Novosibirsk**: Länsi-Siperian pääkaupunki ja Venäjän kolmanneksi suurin kaupunki asukasmäärältään. Täältä erkanee myös rata Kiinaan, **Mariinsk**: vanha pikku-kaupunki. Alueella oli kultakuume 1820 luvulla ja sehän meitä kullankaivajia kiinnostaa, **Tayshet**: keskeinen risteysasema Stalinin vankikuljetuksissa, **Sliudianka**: kaupunki Baikalin rannalla, **Petr Zavod**: Pietari Suuren perustamat rautavalimot, joiden avoimet tulipesät näkyvät tänäkin päivänä junasta, **Chita**: paikka jossa dekabristit viettivät vankilavuotensa, **Bureya**: shamaaniheimojen asuinseutua, **Khabarovsk**: kaupunki, joka sijaitsee mahtavan Amur- ja Ussurjoen yhtymäkohdassa ja itse **Vladivostok**: Trans Siperian radan päätepiste, kaupunki, jonne ulkomaalaiset pääsivät ilman erityislupaa vasta 1992 alkaen. Vain muutamia mainitakseni.

Aika oli pysähtynyt matkalla

Mutta vielä lukuisampi määrä oli kyläpahasia, joita katsellessa tuntui, että aika on pysähtynyt jonnekin tuonne Neuvostoliiton tai oikeammin jo sitä ennen olleeseen aikaan: pieniä harmaita, kaatumaisillaan olevia rakennuksia, tiet päällystämättömiä ja kuraisia. Tiellä liikkuva kalusto myös sellaista, että se on varmaan aloittanut palvelunsa jo Stalinin vuosina.

Sitten taas tuli alueita, joissa tilanne oli toisin. Rakennukset ja kadut olivat kunnossa. Kaikesta muustakin näki, että rahaa oli. Oppaamme mukaan tähän yhtenä syynä oli se, että Venäjän systeemin mukaan keskushallinto antaa rahaa tasavaltoihin käytettäväksi julkisiin rakennuksiin ja tiestöön sen mukaan kuinka tasavalta tuo (vero)tuloja valtion kassaan. Tämä todella näkyi. Esimerkiksi öljyä tuottavissa tasavalloissa yleisilme oli aivan toisenlainen kuin öljyä tuottamattomilla alueilla.

Yhteistä kuitenkin kaikille tuntui olevan, että rautatieasemat olivat joka paikassa viimeisen päälle kunnossa ja tuntuivat olevan joka paikassa ainakin muutamaa ”numeroa” suuremmat kuin on tarpeen. Arvatenkin tämäkin

korostaa rautateiden merkitystä Siperian radan varren asukkaille. Asemilla myös näki, että historia on arvossaan. Hyvin monella asemalla Leninin patsas valvoi korkeuksista liikkujia. Silmiin pistävää oli myös se, että olipa radan varren rakennukset vaikka minkälaisessa kunnossa, tontit olivat aidatut ja kasvimaat kunnossa. Kasvimaita ei tosin voinut arvostella alueilla, jotka olivat lumen peitossa. Silmiin pisti myös se, että vaikka mökit olivat maalaamattomia, yleiseen harmauteen toi väriä iloisiin värein maalatut ikkunanpielet.

Radan varrella sai muutoinkin käsityksen, mitä Venäjä on maana. Tuntui, että lähes jokaisen pieneenkin kylään kuului saha ja epämääräiset paljaan taivaan alla olevat lautakasat. Ilmeisesti kylät pyrkivät olemaan puutavaran suhteen omavaraisia. Kylien liepeillä vaelsi karja- ja hevoslaumoja. Keskellä taigaa yhtäkkiä tyhjiä rakennuksia, autioita tehdaslaitoksia, rapautuvia kerrostaloja ilman asukkaita, konehalleja ilman minkäänlaista toimintaa. Kuulemma usein vanhoja kasarmeja, kolhoosin laitoksia tai vastaavia. Muutosta vanhasta Neuvostoliitosta.

Maisema oli muutoinkin vaihtelevan monenlaista. Vallitsevana oli valtavat asumattomat metsäalueet, josta enin osa oli huonokasvuiselta näyttävää risukkoa. Kunnan metsuri saisi ihmeitä aikaan ja kunnan tukkimetsää olisi äkkiä silmäkantamattomiin. Matkan aikana ylitettiin monia maailman suurimpiin luettavia jokia **Volga, Kama, Ob, Jenisei, Amur** muutamia mainitakseni. Suomalaisittain suuri Kymijoki rupesi äkkiä tuntumaan puroilta. Näiden lisäksi varsinkin Siperian puolella oli pienempiä jokia ja puroja lukematon määrä. Niitä tuntui luikertelevan joka paikassa. Oli myös mieleenpainuvaa seurata kun näkyi joki, jonka päällä kimmelsi retkiluistelijan unelma, kirkas jää. Muutaman hetken kuluttua rata taas kulki joen rantaan, missä ihmiset kokivat veneellä verkkojaan. Silmiin pistävän paljon oli myös pusikkoista ja ilmeisen suoperäistä taigaa. Rata kierteli näitä alueita välillä alhaalla laaksossa ja välillä taas korkeammalla mäkien tai vuorten rinteillä, joskus hyvinkin hurjan tuntuisissa paikoissa.

Tyynimeri lähestyi

Matka jatkui ja vääjäämättä Tyynimeri ja Vladivostok lähestyivät. Kaiken kaikkiaan junamatkan päätyttyä ensin tuntui, että ei ikinä enää. Väsytti vaikka hytissä ei ollut mahdollisuutta oikeastaan olla muutoin kuin punkassa. Nukkuminen oli aika huonoa. Juna jo sellaisenaan ei ole äänetön. Kiskot kolisivat, paikka paikoin rata myös oli sellaista, että juna huojui sinne tänne, ettei tahtonut punkassa pysyä, aivan kuin olisi laivassa tuulisella merellä. Vielä jonkin aikaa junamatkan jälkeen maa heilui ja huojui, alkoi ymmärtämään merimiesten kävelyä maissa. Kuitenkin jälkepäin ajatellen junamatka oli itse asiassa mukava. Oli kiireetöntä, ei tarvitse tehdä mitään. Oli aikaa ihmetellä maailman menoa ja olla rauhassa omissa ajatuksissaan. Harmittamaan erityisesti jäi vain se, että Baikaljärvi ohitettiin yöllä. Näin ollen tästä maailman suurimmasta makeanveden varastosta ei jäänyt muuta muistikuvaa kuin muutama pimeydessä loistava valopiste. No, olisihan siinä jotain seuraavaan kertaan, sillä näin jälkeen päin ajatellen ei se junamatka niin paha ollut, etteikö sitä voisi kokea vaikka uudelleenkin.

Seitsemän vuorokautta kestäneen junamatkan jälkeen perillä Vladivostokissa. Asemalla oleva ”kilometripylväs” kertoo, että matkaa Moskovasta on 9288 kilometriä. Etualan kolmikko vasemmalta: hyttikaveri Jarmo, matkanjohtaja Nadja sekä allekirjoittanut. Vladivostokista lisää seuraavassa numerossa.

Teksti ja kuvat: Seppo Ruuskanen

Sukuseuran hallituksen yhteystiedot

Puheenjohtaja, sukututkija

Markku Ruuskanen

Vaaratie 4, 05200 Rajamäki

Email: [markkuj.ruuskanen\(at\)kolumbus.fi](mailto:markkuj.ruuskanen(at)kolumbus.fi)

p. 050-5729534

Varapuheenjohtaja

Outi Rytönen

Kirkkosaarentie 313, 72400 Pielavesi

Email: [outirytonen\(at\)suomi24.fi](mailto:outirytonen(at)suomi24.fi)

p. 040 8455363

Sihteeri

Marjatta Vesterinen

Lillukkakuja 8, 90460 Oulunsalo

Email: [marjatta.vesterinen\(at\)pp.inet.fi](mailto:marjatta.vesterinen(at)pp.inet.fi)

p. 040 5652423

Jäsenasiat, osoitteenmuutokset

Veli-Pekka Ruuskanen

Korppaanmäentie 16 B 17, 00300 Helsinki

Email: [vpruuskanen\(at\)outlook.com](mailto:vpruuskanen(at)outlook.com)

p. 050 3111 377

Kotisivujen ja facebook-sivujen ylläpito

Juha-Pekka Ruuskanen

Punatulkunkuja 16 b, 03100 Nummela

Email: [juha-pekka.ruuskanen\(at\)hotmail.fi](mailto:juha-pekka.ruuskanen(at)hotmail.fi)

p. 040 7564559

Seppo Ruuskanen,

Hoilonkatu 6, 18150 Heinola

Email: [seppo.ruuskanen\(at\)phnet.fi](mailto:seppo.ruuskanen(at)phnet.fi)

p. 0400- 770323

Reino Ruuskanen,

Kuuselankatu 31, 04400 Järvenpää

Email: [reino.ruuskanen\(at\)luukku.com](mailto:reino.ruuskanen(at)luukku.com)

p. 041-4601088

Annukka Ruuskanen

Valhallankatu 6 A 2, 00250 Helsinki

Email: [annukka.ruuskanen\(at\)tnl.fi](mailto:annukka.ruuskanen(at)tnl.fi)

p. 050-5403802

Jorma Ruuska

Kylväjätie 2 B 8, 33340 Tampere

Email: [jore1958\(at\)gmail.com](mailto:jore1958(at)gmail.com)

p. 040-5418754